

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Államszövetség és szövetséges- állam.

I. cikk.

A „Debreczen” számára írta:
Dr. Juhász Nagy Sándor.

Lipcse, 1907. december 12.

Az állam tudománya az egyszerű állam fogalma mellett megkülönbözteti az államkapcsolatok fogalmát. Ez államkapcsolatoknak két fő alfaja van: az államszövetség és a szövetséges állam.

Az egymás mellett élő államok rendszerint teljesen önállóan egyedül maguk intézik saját állami ügyeiket. Egyiknek sincs joga beleszólni a másik dolgába. Ezek az egymástól elkülönített, egyszerű államok.

De megeshetik, hogy egyik ilyen egyszerű állam azt mondja a másiknak: Ezt vagy azt az állami ügyet, például a hadügyet, vagy külső képviselőt ügyét én is intézhetném külön, te másik állam szintén külön. Azonban tegyük ezt az államügyet közös ügyé. Intézzük

együttesen. Erre nézve meg is egyeznek. Szövetségre lépnek. Mindenik állam teljesen szabad marad, de a meghatározott ügyeket csak mind a kettő együtt intézheti. Ez az államszövetség.

Ha az államok közötti kapcsolatot még szorosabbra fűződik, úgy hogy a szövetséges államok egy állammá alakulnak, létre jön a szövetséges állam. Az egyes államok megtartják állami jellegüket. Mindenik külön-külön magában is állam marad. Azonban együttvéve az ő összességük is: állam.

Ha a közös államot alkotó egyes szövetséges államoknál állami jellege megszűnik, vagyis egymással teljesen összeolvadnak, akkor egyetlen egységes állam áll elő. S ime megint ott vagyunk, ahonnan kiindultunk az egyszerű állam fogalmánál.

Körforgás van előttünk. Több egyszerű állam egymással államszövetséget köthet. A kapcsolat erősödésével átalakulhatnak szövetségesállammá. Innen már csak egy

lépés az egy egységes egyszerű államban való teljes összeolvadáshoz. Ez a folyamat megfordítva is történhetik. Az államok életében is látjuk a természet vonzó és taszító erőinek hatalmas játékát.

Az államkapcsolat két formája között az a lényeges különbség, hogy az államszövetségnél mindenik állam teljesen szabad (szuverén) marad, anélkül, hogy együtt egy közös államot alakítanak. A szövetséges államnál pedig az egyesülés egy, a szövetséges államok fölött álló főhatóságot gyakorló (szuverén), közös államot hoz létre. A különbséget a név mutatja. Az államszövetség csak: szövetség. A szövetséges állam már: állam.

Mind e cifra fogalmak pedig azért érdeklők a jó magyar népet, mert mi is ilyenféle államkapcsolatban vagyunk Ausztriával. Ez a kapcsolat csak államszövetség.

Osztrák egyetemi tanárok és politikusok vakmerő állítása, az egész Németbirodalom egyöntetű tudatlan felfogása az, hogy mi egy

A ruha.

— A „Debreczen” jogositott fordítása. —
Írta: Maxime Formont.

Paulettenek hazahozták a báli ruháját. Az elsőt! És ő bezárkózott szobájába, hogy felpróbálja.

Ebben az órában a Barbet-de Jouy-utcai palota valami álomvilágbeli kastélynak látszott. Ennek a városnegyednek vidékies képe úgy hatott, mint a csönd tava. A decemberi este csodás volt: a fák a járda-szélen, fehérre váltan misztikusan állottak, mint megjegedt bábajos világ.

Paulette azonban nem sokat törődött a külvilág bábájával: ő csak saját magára gondolt.

Mint a legendák fogoly-hercegnője, ki azért próbálgatja toilletjét, hogy fájdalmát enyhítse, Paule is gyermekorommal és női izgalommal vágyott rá, hogy megcsodálja magát az estélyi öltözékben. Arcát kéjesen érintette a kelme finomsága, szemét kápráztatta az aranyhim ragyogása.

Csak egy kis hófehér ruha volt ez, amely csaknem szegénynek látszott a nagy báli toillettek között, amelyekben az igazi mondainek szoktak megjelenni. A marquise, a mamája, a legnagyobb egyszerűséget kedvelte, hagyományból, a gyermekleánykánál.

De ha illedelmes volt s e ruha mégis nagyon átalakította Pauletet. Az iskolás

szőke leánykából, izléses és előkelő Paule lett, akinek udvarolni vágyik az ember.

A kedves, abban a percben, mikor éppen átlépett a szerelmes ifjúkorba, a második gyermekkorba, olyan izgatott volt, mint az első communiókor. Rendkívül vidám, roppant édes érzés volt ez, de egy kis borzongás is végig csiklandozta testét. Miért? Csak nem kell sirni azért, hogy olyan szép?

Eleinte nem látott egyebet, csak a toilletjét: végre magamagát is észrevette. Önmagára figyelve, merész eleganciának tűnt föl neki mélyen föltekart nyaka és magas frizurába emelt haja.

A halavány szövet még erősebben vétette észre a márványfehér bőrt. Gyors pillantást vetett ragyogó vállára, melyre egy rubinszinű pille volt tűzve. Meztelen karkjaira, amelyek csodás formáikkal hajlékonyabbnak látszottak a meséknél, föllepelt keblére, amely szokatlan hévtől lihegett. A szemérem érzése remegtette végig, mikor végre fölült előtte teste, amely tisztelen és illedelmesen ugyan, de mégis szabadon tűnt elő a legelső décolletagenál. A pontos, szigoru ruhák után, amelyek eddig borították, rendkívülinek érezte az ártatlan ruhátlanságot. De nyugtalanságához bizonyos gyönyör is csatolódott.

Tehát egy fiatal leány teste, az övé, teljes szépségében lesz kitéve a világ bámulatának. Való ugyan, hogy ő csupán a saját testével koketált; negyedórája, hogy extázissal szemléli kedves homlokát a szőke ko-

rona alatt; orrcimpáit, rózsás és finom az, mint a virágok. Szemei tengerszínűek, bőre oly fehér, mint a napfény; kecsesen mozog, mint az albatros, keble vibrál, ajkai pirosak, csábitók és észvesztő gödöreskék lappangnak szögletükben.

Megnézte kezeit: a legüdébb ifjuság árnyalta azt vérpirossal; nem volt ékítve pazarul ékszerekkel, mint a raffinált izlésű hölgyek, de bájos joujoui végtelen elegáns és gyöngéddé tették. Ujjai, amelyek türelmesen végeztek a zongorai torturákat s bájjal küzdöttek aranyfürti szeszélyeivel, most oly lehellestzerűek, oly csábitók voltak, hogy megeskölta őket.

És elragadó mozdulattal, fokról-fokra, végre keblére simultak le kezei s egy pillanatra úgy helyezte rájuk, hogy maga is megremegett a gyöngéd, szüzi, fehér bájoságtól.

Azután fölébredt.

Ébredése a szerelem nyílt volt. Ezt a fölserkenést megérzi minden ifjú leány, ki saját magán sejtí meg az ifjuság s a női szépség hatását. Paule megittasodott saját bájától és különös szenvedélyt érzett magában. Mint a szerelmes csókja, úgy ingerelte ez új ruha cirógatása, amely indiszkrét modorával rákényszerítette, hogy számot vessen saját teste misztériumával.

Leiki állapotának ezt a nuanceát gyorsan elfeledte a nő, mint ahogy elfeledjük a

Valódi japán disztárgyak, Fali képek, diszkardok, virágvázák, tintatartók, nippek stb. remek kivitelben, olcsó árban kaphatók

Aczél Henrik

modern antiquáriuma és zeneműkereskedésében

◀ Piac-utca a ref. kistemplommal szemben. ▶

Telefon szám 575.

egységes szövetséges állam alkotó része vagyunk. Hol van ez az összbírodalom? Hol a földje? Hol a népe? Hol az állami szervezete?

Területe, határa csak Magyarországnak van, meg csak Ausztriának. Még ez ideig közös állampolgárt se láttam, csak vagy magyart, vagy osztrákot. Parlament is külön-külön van hála Istennek s a delegációk csak egyszerű kisparlament bizottságocskák. Az állam fő és a közös szervek pedig nem egy egységes államnak, de a dualizmus folytán éppúgy Magyarországnak, mint Ausztriának hivatalnokai.

Tehát mi csak Ausztriával szövetségben élünk. Ezt a közismert, de soha eléggé nem hangsúlyozható tény nem szükséges bővebben bizonyítani.

Az államszövetség az állami szervezetnek a legerendszeresebb alakja. Bizonyítja ezt az a tény, hogy jelenleg az egész világon egyetlen államszövetség se található Magyarországon és Ausztrián kívül.

Az államok ilyen viszonya bizonytalan és ingadozó. Mert egységes központi állami hatalmat nem képes úgy létrehozni, miként a szövetséges állam.

Hiányzik tehát az állandóságot biztosító szervezett egysége. Ezenkívül az állami alakzat fogalmilag feltételezi az egyes szövetséges államok teljes egyenlőségét. — A gyakorlatban azonban mindig az egyik, az erősebb állam túlsúlya érvényesül a többiek rovására. — Kell-e ennél erősebb indok a szétválási törekvés előállítására?

Államszövetség tehát nem lehet állandó, mert az összetartó erő, a szervezet hiánya miatt, gyenge —

hajnal rózsás diadalában a virradat lágyan árnyaló derengését, amely megelőzi azt.

Ebben a pillanatban a Paule lelke megrendült, mint a virág a szerelem legelső sühogásától... Egy új férfiiban kevesebb ártatlan izgalmat és vágyakat ebrez majd e szépség: hisz ő nem önmagáért él. Ha ő maga e bődöt saját parfume-jétől, hát az, akinek szánta...

Tavaszi nyíltán, ha a kőfalak tövében fakadnak az ibolyák s szerte bocsátják edes illatukat; ha a sötét levelek helyen üle zöld pillelevelek nőnek; ha a tavaszi regg varázosan derül; Paulette nem ébred többé egyedül, nem csokolja saját ujjait... egy barát, egy jegyes lesz vele majd, ki ismeretlen gyönyörök áramlatával fogja ezt tenni.

Tenyérét végtelen izgalommal szorítja keblere az édes leány s érezte egy erőteljes tenyér szilaj szorítását, amint mindent bírni akart, egyesülven vele égő remegéssel... És Paule emankadó erővel érzi, mintha szellők lebegésén zuhanna alá a nászlej szerelmes, elbűnítő varázsaiba.

S a kis ruda, mely megismertette vele saját teste gráciát s a szerelem előtt föidézte a szerelem gyönyöreit, ha majd szerényen húzódik meg a szekrény alsó fiókjában, boldogan és büszkén gondolhat multjára... ő volt szárnya egy édes madárkanak.

a szétválasztó erő pedig folytonosan hatalmas működésben van. — Vagy erősíteni kell a központi szervezetet s az államszövetséget átalakítani szövetséges állammá, vagy felbomlik teljesen minden kapcsolat.

Csakugyan az államszövetség mindig csak átmeneti forma. Átmenet vagy államalakításhoz, vagy a függetlenséghez.

Oroszország Lengyelországot először csak államszövetségben egyesítette magával, hogy aztán a szerencsétlen forradalmak után fokozatosan beolvassza. A német államok kezdetben szintén csak állam szövetséget alakítottak s a mai szövetséges állam ebből fejlődött ki. Hasonlót mutat az amerikai Unió, Svájc, Ausztrália stb. példája is. Itt a központi összetartó erő diadalmaskodott.

És megforitva a 67-iki magyarok hosszú alkudozások után csak azért fogadták el az államszövetségi formát, hogy ez az abszolútizmus egységes államából a teljes függetlenséghez vezessen át. A horvát atyafiak szeretnék az egységes magyar állam felbontásával a horvát-szlavon részek Magyarországhoz való viszonyát államszövetséggé alakítani át. Hogy aztán végleg elszakadhasanak.

E példákból is világos, hogy az államszövetség mindig két ellentétes törekvés ideiglenes megalkuvása. De mindig csak egy fokozat a keletkezési, vagy bomlási folyamatban. Az egyesítő és szétválasztó, a vonzó és taszító erők folytonos harcából áll az államszövetség egész élete. De egyik vagy másik erőnek diadalmaskodnia kell.

Magyarország Ausztriához való viszonya tehát az államtan és józanész törvényei szerint teljesen tarthatatlan. Államszövetségi kapcsolatunk olyan átmeneti forma, mely már születésének pillanatában halálra volt ítélve.

Az egyszakaszost harmadszori olvasásban is elfogadták.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 13

A mai ülés előtt Rátkay László átadta a Ház elnökének a parlamenti tudósítók kérvényét, amelyben sérelmeik orvoslását kéri.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

A kérvények között bemutata a hírlapírók kérvényét.

Rátkay László kéri, hogy olvassák fel a kérvényt.

Elnök kijelenti, hogy ez a kérelem házszabályellenes.

Farkasházy Zsigmond indítványozza, hogy a kérvényi bizottságnak a tárgyalásra nyolc napos határidőt tűzzenek ki.

A Ház elfogadja az indítványt.

Ezután megszavazzák harmadszori olvasásban is az egyszakaszos kiegyezési javaslatot.

Következik a kvótabizottság jelentése. Hoitsy Pál előadó: Sulyos megterhelését jelenti az országnak a jelentésben foglalt kvótaemelés. (Ugy van.) De mégis lelkiismeretlenség azt mondani, hogy az ország ezért tönkre megy. Az egész emelés összege költségvetésünk fel százaléka.

Nagy György: De a megszügyenítés! Farkasházy Zsigmond: Egy elvesztett csata hadisarca.

Hoitsy Pál: Politikai okokból kéri, fogadják el a jelenlést.

Nagy György: A függetlenségi padokból helyeslik a kvótaemelést.

Roic Milán horvátul beszél a javaslat ellen.

Bizony Ákos nem szívesen fogadja el a javaslatot, mert a függetlenségi pártnak negyven éven át az volt az álláspontja, hogy a közös ügyeket meg kell teljesen szüntetni. Ilyen körülmények között szükséges a pártnak szavazatát megindokolni. Kifejti tehát a párt álláspontját. A kvóta megállapítása nem állja útját annak, hogy a közösöknek elismert ügyek időközben meg ne szüntetessenek.

Egy hang: Mielőbb!

Bizony Ákos: A párt nem ad fel elveiből semmit. Ezt már a választásokon kijelentette. E felfogására nézve különben nagyon szeretné a miniszterelnök megnyugtató nyilatkozatát.

Wekerle Sándor miniszterelnök a dolog érdemére nem akar most válaszolni, de a feltett kérdésre megnyugtató választ szeretne adni. Mindnyájan osztozunk abban a felfogásban, hogy noha a koalíció közösen vállalta a kormányt, elvi alapját minden párt fenntartja. A függetlenségi párt akciósabadságát sem érinti ez a javaslat. Ha a közös ügyek megszűnnek időközben, megszűnik a hozzájárulás aránya is.

Lukinics Odón horvátul beszél a javaslat ellen.

Hajdumegye választ.

A vármegyei tisztújító közgyűlés.

Tisztviselők és bizottságok választása.

december 14.

(Saját tudósítónktól.) Hajdúvármegye december 20-án választja meg újabb hat esztendőre tisztviselőit. A választási mozgalom széles hullámokat vet az egész vármegyében s javában állnak mindenfelé a korteskedések.

A tisztújító közgyűlésen a megyei bizottságokat is meg fogják alakítani s így valószínű, hogy a közgyűlés két napig fog eltartani. Wezsprémy Zoltán főispán a közgyűlésre már kibocsátotta a meghívót. A közgyűlés tárgysorozata az alábbi.

Az 1901. évi december hó 30-án hat évre megválasztott vármegyei tisztviselőknél, — megbízatásuk lejártá folytán állásukról való lemondása.

A választás alá kerülő vármegyei tisztviselői állásoknak választás utján való betöltése.

A vármegye közigazgatási bizottságából az 1876. évi VI. t. c. 4. §-a értelmében az 1907. év végével kilepő 5 tag helyének választás utján való betöltése.

A vármegyei központi választmány 24 tagjának, az 1874. évi XXIII. i. c. 20. §-a rendelkezése értelmében való választása.

A vármegyei állandó választmány tagjainak megválasztása.

Az igazoló választmányának az 1908. évre leendő megalakítása.

A legtartósabb s legolcsóbb saját készítményű cipők bevásárlási forrása

ELFENBEIN és KLEIN

◀ Piac-utca 26. szám, a tőtzsde mellett. ▶

Az állandó bíráló választmány 5 tagjának a megválasztása.

A vármegyei tiszt, segéd, kezelő és szolgazemélyzet nyugdíj-intézeti választmányának a megalakítása.

A vármegyei egészségügyi bizottságának a megalakítása.

A községjegyzői nyugdíj-intézet igazgató választmányának a megalakítása.

A vármegyei lótenyész bizottság elnökének és tagjainak megválasztása.

A vármegyei mezőgazdasági bizottság 18 tagjának megválasztása.

A járási mezőgazdasági bizottságok megalakítása.

LEGSZEBB KALAPOK FEKETENEL

A városi tisztviselők mozgalma.

Harminc százalékos drágasági pótlékot kérnek.

A fizetésrendezés kése delme.

— december 14.

(Saját tudósítónktól.) Ország-szerte hallható a panasz és felzúdulás a nagy drágaság, a megélhetési viszonyok megnehezülése miatt. — Ennek a szomorú állapotnak nyomán mindenféle mozgalom indult meg s első sorban a drágaság által leginkább sújtott osztály, a tisztviselők részéről, a fizetésrendezés érdekében. Mert az élet aránytalan megdrágulása legérzékenyebben a tisztviselői kart sújtja, melynek a régi és kedvező gazdasági viszonyok idején megállapított fizetése változatlan maradt a drágaság folytonos nagyobbodása dacára is.

A tisztviselők mozgalmát mindenütt méltányolták s az állam már régen hozzákezdett az állami tisztviselők fizetésének rendezéséhez. Az állam példáját követték a törvényhatóságok is, melyek közül számos város sietett a maga tisztviselőinek a tisztességes megélhetésre a fizetésrendezés által a módot megadni és őket az eladósodás, a tönkremenés fenyegető veszélyétől megmenteni.

Debrecen városában is jórögen megindult a városi tisztviselők fizetésének rendezésére irányuló mozgalom. Az akció azonban a közönnyesség homokjába veszett s évekig tartó halasztgatás, elodázás után, ez év őszén kezdtek komolyan foglalkozni a nagyfontosságú ügygel. — Azután újra elhallgatott, elaludt a kérdés, amelyet senkisé megkezdett a megvalósulás révébe eljuttatni.

A város tisztviselői kara ezek után átlátta, hogy a fizetésrendezésre jó ideig nem számíthat. De a drágaság nyomasztó hatása alatt ezzel a keserű tudattal meg nem elégedhetett. S mit volt, mit tennie mást, mikor a fizetés rendezés közeli megvalósulásának még a reményétől is elesett, folyamodványt nyújtott be harminc százalékos drágasági pótlék megadásáért.

A tisztviselők kérelmének csodálkozni nem lehet. Természetes dolog, hogy várakozásból és ígéretből meg-

élni nem lehet. Ha késik a fizetésrendezés, ám tessék ideiglenes segítség képpen drágasági pótlékot adni, mert a tisztviselők mai fizetéséből tisztességesen megélni lehetetlen, mikor a lakástól kezdve a cipőig, a hústól kezdve a tojásig az emberi szükségletek fedezésére szolgáló mindenféle eszköz hallatlan módon megdrágult.

A városi tisztviselők kérvénye a jog- és pénzügyi bizottság elé fog kerülni. A bizottságnak figyelmébe ajánljuk a tisztviselői kar jogos kérelmét, amelyet nem lehet azzal elintézni, hogy a fizetésrendezés ügye tárgyalás alatt van. Mert ez a tárgyalás ez időszert a téli álmát alussza.

Gyárosok gyűlése Debrecenben.

A debreceni fiók közgyűlése.

Társas kerttelepek.

— december 14.

(Saját tudósítónktól.) A magyar gyárosok országos szövetsége csak nemrég alakította meg fiókját Debrecenben s az ipari életnek máris jelentékeny faktora lett. A felszínre kerülő kérdéseket mindig állandó figyelemmel kíséri és irányítja. Nagyszerűnek ígérkezik a szövetség legközelebbi gyűlése is, melyen nagyfontosságú ügyek kerülnek Debrecenbe.

De még ezekből is ki kell emelnünk Szántó Győző Debrecenben tarsas kerttelepek létesítésére vonatkozó indítványát, mely közfigyelemre tarthat számot. A meghívó szövege a következő:

A debreceni fiók f. év december hó 18-án délután 2 órakor a kereskedelmi és iparkamara kistanácstermében tartandó ülésére a tagokat meghívja Szántó Győző elnök.

Tárgysorozat:

- I. Elnöki jelentés. Központ működéséről.
- Kivándorlási anket. — Bevándorlás. — Munkásbiztosító pénztár megalakulása. — Pécsi kiállítás. — Szabadalmi kiállítás. — Londoni kiállítás. — Személyi ügyek.
- II. Adóreform. Ismerteti dr. Hegedüs Loránt M. Gy. O. Sz. Igazgatója.
- III. Debrecen iparpolitikája.
- IV. Tarsas kerttelepek. Ismerteti Szántó Győző elnök.
- V. Műszaki kamarák.
- VI. Kövezetvám ügyek.
- VII. Vasuti ügyek.
- VIII. Indítványok.

Valódi orosz sárcipők hölgyek és urak részére csakis **Békés Lajosnál** kaphatók.

Gyujtogatás Bösörményben.

Pusztit a vörös kakas.

Leégett tanyaépület.

— december 14.

(Saját tudósítónktól.) Hajdubösörmény lakosságát az utóbbi időben valósággal rettegésben tartják a folyton meg-meg ujló tüzesetek, melyek minden egyes esetben gyujtogató kezektől származnak. A csendőrség az ottani rendőrséggel karöltve erőlyes nyomozást indított, de mindeidőig nem sikerült kézrekeríteni a tetteseket.

Legutóbb ismét egy bösörményi gazdamber házára röpült fel a vörös kakas és tel-

jesen elhamvasztotta az épületet. Minden bizonyal itt is gyujtogatók működtek, amit az eddigi nyomozás is megerősített.

A pusztító elemek ezuttal Radácsi Ferenc gazdálkodó tanyabáza esett áldozatul. Radácsinak a Bösörmény határában lévő Revi pusztán van tanyája több tanyaépülettel együtt.

A lakóház tetejéből a multnap a késő esteli órákban lángnyelvek törtek elő és hasztalan volt minden oltási kísérlet a ház teljesen elhamvadt. A tüzet későn vették észre s ugyanekkor az égő háztól két ismeretlen alakot látak elmenekülni.

Természetesen a veszedelem pillanatában ügyet sem vetettek reá, hanem inkább teljes erővel az oltásnozt fogtak.

Csak később gondoltak vissza a két ismeretlen alakra és innen merült fel az a gyanu, hogy azok gyujtották fel a házat. Később a hatósági tűzvizsgálat is konstataulta, hogy a ház nádas tetejére tüzes csóvákat dobtak is így keletkezett a tűz, mely menthetelenül elhamvasztotta az épületet.

A kár közel ezerkorona. — Sulyosítja azonban az esetet, hogy hasonló módon és hasonló előzményekkel már több izben történt Bösörmény határában gyujtogatás. A gyujtogatókat erősen keresik, de mindeidőig nem akadtak nyomukra.

A törvény előtt.

Agyonlötö a barátját.

Leharapta a felesége orrát.

— december 14.

(Saját tudósítónktól.) Nagyon érdekes bűnygyeket tárgyalt tegnap a debreceni törvényszék II. büntetőtanácsa dr. Oláh Miklós elnökle alatt. Különösen három ügy érdem említést, melyekről munkatársunk a következőket jelenti.

Tragikus eset történt ez év május 14-én Balmazújvároson. Béres Balint béresgazda véletlenségből agyonlötö Harangi István nevű földművest, jó ismerősét. Béres Balint az említett napon ugyanis szarkát akart vadászni a tanyaház udvarán. Vállára kapta fegyverét, melyet oly szerencsétlenül sűtött el, hogy nem a célba vett szarkát, hanem a tőle öt-hat lépésnyire álló Harangi Istvánt találta, kinek homlokába furódott a golyó és pár nap alatt megölöte, a szerencsétlen ember súlyos sérüléseibe belehalt.

Gondatlanságból okozott emberölés miatt emelt vádat ellene az ügyészség. Ma volt ebben az ügyben a tárgyalás a debreceni törvényszéken és a bíróság, tekintve véve a bizonyítási eljárás alatt felmerült nagyszámú enyhítő körülményeket a vádlottat 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletbe Béres Balint belenyugodott.

Sokkal különösebb a története már Reszegi Albert hajdunánási lakosnak. A 29 éves fiatal férj ugyancsak temperamentumos természetű volt s ennek köszönheti azt a 21 napot is, melyet tegnap kapott.

Reszegi Albert három év óta él fiatal feleségével Hajdunánáson, talán éppen nagy boldogságban is. De ez a boldogság a nyáron megszakadt és a megelégedést a folytonos családi perpatvar váltotta fel.

Különösen heves jelenet fejlődött ki közöttük július 9-én, mikor már tetlegességre is került a sor, melynek hevében Reszegi dühösen feleségére támadva, leharapott ennek orrából egy részt.

Ezért fogták őt törvénybe és mert a szép fiatal asszony arcát így eleszfitotta, a bíróság huszonegy napi fogházra ítélte jogerősen.

Ez az utolsó már nagyon közönséges eset. Varga Miklós és Varga Sándor nánási juhászok július 22-én félholtra verték a pusztán Marko Jakab juhászlegényt.

A virtuskodó legényeket a törvényszék hat heti és tizennégy napi fogházra ítélte.

Báli idényre bőr, selyem és kötött keztük nagy választékban, valamint karácsonyi és újévi ajándéknak igen alkalmas és hasznos tárgyak rendkívül olcsón szerezhetők be

Győrfi Sándor

keztü, kötszer, férfi-divat és pipere áru üzletében, DEBRECZEN, Simonfi-utca. (Bérpalota.)

A Zeysig-pör utójátéka.

Rudnay és Bérczi.

Esküdszéki tárgyalás.

dec. 14.

(Saját tudósítónktól.) A rég lezajlott Zeysig-pör és annak volt rendőri intézői: Rudnay Béla volt főkapitány és az elhalt Bérczi Béla rendőrtanácsos személyével foglalkozott ma az esküdszék. Alkalmat erre az a vád adott, melyet a királyi ügyészség emelt a nevezettek hivatali becsülete érdekében.

Mikor a Zeysig-brosúra szerzőjét keresték, majd meg is találták Zsigány Árpád személyében, a rendőrség azon fáradozott, hogy a csunya afférbe belekeverje báró Bánffy Dezsőt, a vezérőrbizottság tagját is. Ezt a célját, mint akkor híre kelt, úgy akarta elérni, hogy az elfogott Zsigány Árpádnak „10,000 koronát és szabad szökést” ígért arra az esetre, ha Bánffyra terhelő vallomást tesz. A rendőrségnek erről a szerepéről cikket hozott 1905 október 20-iki számában az „Egyetértés” című napilap, politikai munkatársa, Lukács Gusztáv tollából. Elmondta a cikk, hogy a rendőrség egyik külföldről hazahozott tanúja is a rendőrség céljait szolgálta, helyesebben: „beleilleszkedett a bécsi kamarilla által neki szánt szerepbe és igyekezett Bánffyt kompromittálni. És — ugymond a cikkíró — érdekes ezzel összevetni, hogy egy másik tanu utján pedig Zsigánynak a rendőrségen 10,000 koronát és szabad szökést ígértek, ha azt vallja, hogy neki a rópirat megírására Bánffy adott megbízást.”

Az ügyészség rágalmozás címén Rudnay és Bérczy néven vádat emelvény, Lukács Gusztáv hírlapíró ellen mára tüzték ki az esküdszéki tárgyalást.

Lukács Gusztáv hírlapíró, a vádlott, munkatársa az „Egyetértés”-nek és 35 éves, római katolikus vallású, nős, büntetlen. Kijelenti, hogy nem érzi magát vétkesnek.

Elnök: Hát nem ön írta a cikket?

— De igen s mégsem vagyok bűnös.

— Mi a védelme?

— Az, hogy a rendőrség csakugyan megpróbálta Zsigányt a cikkemben említett ígéréssel hamis vallomásra bírni,

— Vigyázzon! Mivel tudja ezt bizonyítani?

— Elsőbben az a vallomás, melyet egy nyilvános esküdszéki tárgyaláson tett itt Lakatos László hírlapíró, akinek közvetlen tudomása volt a dologról...

Elnök: Mindjárt behozatom az aktákat.

— Méltóztassék. Bizonyíthatom továbbá Tábori Kornél hírlapíróval, aki szintén tanuskodni fog.

— És mit akart volna a rendőrség báró Bánffytól?

— Rudnay, mint a törvénytelen kormány embere, rendszeres hajszát indított akkor báró Bánffy ellen, aki a vezérőrbizottság kimagasló alakja volt. Tette pedig az a kormány azért, hogy igazolja, mennyire megérett ez a nemzet arra, hogy elvegyék az alkotmányát...

Most a bizonyítás kérdése került szóba. A védő, dr. Ács Jenő kérte a bizonyítás megengedését a btkv. 263. §-ának 1. és 5. pontjai alapján. Tanukkal fogja igazolni, hogy Zsigány csakugyan ajánltak 10,000 koronát, menekülni is engedték volna, ha báró Bánffy ellen vall. Bizonyítani kívánja továbbá, hogy a rendőrség, teljesen a törvény ellenére, letartóztatta Zsigány védőjét is, dr. Halmi Elemér ügyvédet. Minthogy pedig Rudnay Béla, Lakatos és Zsigány, tehát éppen a legfontosabb személyei a pörnek nincsenek jelen, kéri a tárgyalást elhalasztani.

A bíróság a tárgyalást el is halasztotta.

Viszik a betörőkirályt.

Rendőrségről a kaszárnnyába.

— december 14.

(Saját tudósítónktól.) Pár nappal ezelőtt irtunk arról, hogy mily fogást csinált a debreceni rendőrség, amely kézrekerített egy veszedelmes nemzetközi betörőbandát. A banda a debreceni ékszerüzleteknél akart szerencsét próbálni, de mielőtt bármicsoda kárt is csinálhattak volna, pár óranegyeddél ideérkezésük után a rendőrség szétugrasztotta őket s közülök kettőt sikerült is letartóztatnia.

A letartóztatottak között van Bozsik György álnéven Riz Ferenc rovott multu betörő, ki egyidejűleg a banda feje volt s mint ilyen, ő irányozta a bandát is működésében.

A bűnügyi osztályon vigan dörzsölheték is kezüket a banda elfogatása felett, mert ha ezek a betörők a működés terére lépnek, óriási károkat csinálhattak volna a városban. Csak az volt a baj, hogy a letartóztatott betörőkkel nem tudtak mit csinálni. — Büntetendő cselekményt csak akartak ezek elkövetni, így legfeljebb csupán a toloncutat alkalmazhatta volna a rendőrség ellenük, ami pedig nem sokat ér, mert idővel ugy is visszaszállingóztak volna a jeles alakok Debrecenben.

Időközben azonban egy igen kedvező körülmény merült fel a dologban. A nyomozás során a rendőrség rájött, hogy a banda feje, Bozsik György katona szökevény. Ez volt a legveszedelmesebb a bandában.

A rendőrség tehát sietett értesíteni a katonaságot róla, mely viszont hamar pártfogásába vette a betörőkirályt. A rendőrség átíratára az ezredparancsnokság elvitette a rendőrség börtönéből.

Két szuronyos katona között egy őrmester kíséretében indult tegnap a nagymultu betörő a laktanya felé, hol súlyos és hosszú fogásig s még hosszabb katonai szolgálat várakozik rá.

Igy tehát nyugodtan alhatik Bozsik ur felől a rendőrség hosszú évekig nem fogja ez a jeles alak veszélyeztetni a közbiztonságot.

NYVATOS NYAKKENDŐK FÉKÉTÉNEL.

Színház.

MŰSOR:

Szombaton: Milliárdos kisasszony operette „B” bérlet.

Vasárnap délután: Szép Ilonka operette bérletiszűnet.

Vasárnap este: Takarodó dráma, Makay Gabriella a színész-akadémia végzett növendékének vendégfelléptével, kis bérlet.

* **Milliárdos kisasszony.** Ezt a fényes sikert elért operettet ismétli meg ma újból színtársulatunk, amelynek kellemes fülbe-

mászó zenéje oly sok élvezetes estét szerzett már a közönségnek. A Milliárdos kisasszony szereplői ugyanazok, mint az előző előadásban. A főszerepeket Lónyai Piroška, Zsigmondy Anna, Arkossy, Bay stb. adják.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap színházunkban két előadás lesz. Délután három órai kezdettel Szép Ilonka, Szávay Gyula e szép daljátékát adják ugyanazon szereplőkkel, mint az utolsó esti előadásban. Mátyás királyt Horváth Kálmán, Szép Ilonkát Zsigmondy Anna játsszák. — Este a Takarodó drámát eleveníti fel az igazgatóság, melynek előadása az előző években fényes sikert aratott színházunkban. Az előadás érdekességét emelni fogja Makay Gabriella fellépte, ki az egyetlen női szerepet adja. Kivülről résztvesznek az előadásban Békés Gyula, Bérczy Ernő, Terney, Szakács stb.

A „DEBRECZEN”
karácsonyi száma érdekes tartalommal
nyolcezer példányban
jelenik meg, amiért az hirdetések közlésére is kiválóan alkalmas. — Hirdetések fölvetetnek a kiadóhivatalban. Arany János-u. 2. (Hungária épület.) Bezárólag december hó 22-ig.

Thaly Kálmán ünneplése.

Emlék-plaquetet készítenek.

— december 14.

(Saját tudósítónktól.) Thaly Kálmánt, Rákóczi szabadságharcának nagynevű íróját akarja ünnepelni a Magyar Történelmi Társulat. A törvényhozásnak, a megyei és városi hatóságoknak és közintézeteknek hálájához, amely Rákóczi fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazahozatala óta szakadatlanul megnyilvánul, hozzá fogja fűzni a Társulat is elismerésének és szeretetének pálmáját.

A terv formája is nagyon szerencsés. Nemcsak az ünnepelnek lesz része benne, hanem a közönségnek is. A társulat egy emléké-plaquetet készített, amelynek egy nyersaranyból vert példányát az ünnepelt kapja, az ezüst és bronz plaquetteket pedig a közönségnek juttatják.

Thaly Kálmánnak a sok ünneplés között, bizonyára egyik legkedesebb emléke lesz annak a társulatnak a figyelme, amely lelkehez legközelebb van. Az a testület fejezi ki hódolatát s ismeri el ifjan kezdett munkájának dicsőségét, amely erre a legilletékesebb. Itt fejtette ki munkásságának legnagyobb részét, amellyel megteremtette nálunk a Rákóczi irodalmat. Pihenés nélkül, — rajongó lélekkel gyűjtötte össze ennek a nagy korszaknak a történetét s szakadatlanul szeme előtt lebegett egy álom, amely sokáig megvalósíthatatlannak látszott, — a nagy fejedelem haló porainak hazahozatala s annak a szígyenfoltnak letörlése, amellyel Rákóczi emléket akarta a magyar törvénykönyvben megőrizni egy gyatra nemzedék.

Végre 1904 április 14-én, a király szava meghozta vágyának teljesülését. Hazatértek Rákóczi Ferenc, édesanyja Zrínyi Ilona, meg a többi bujdosók.

Diadalmenetben hozták a török-tenger partja mellől haza Kassára, Késmárkra. Boldog volt mindenki, de legboldogabb a nagy Rákóczinak kései iródiákja, az agg Thaly Kálmán.

Hírek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412.

Kiss József és a Csokonai-kör.

A kör képviselése a jubileumon.

— december 14.

(Saját tudósítónktól.) Az első nagy magyar költők egyik legnagyobbja Kiss József, aki fényes poétai pályafutásának negyvenedik évét az idén töltötte be.

A fővárosi Petőfi társaság az ország irodalmi életének nagyjai, az egész magyar író világ támogatása mellett szép irodalmi ünnepséggel üli meg a nagy költő 40 éves jubileumát.

A nagy szabásúnak és fényesnek ígérkező irodalmi ünnepre meghívót kapott a Csokonai-kör is, a mely üdvözlő iratot intézett az ünnep-rendező Petőfi-társasághoz.

Ezen kívül a holnap vasárnap délelőtt Budapesten tartandó ünnep-küldöttségileg is képviseltetni fogja magát a kör s részt vesznek azon a kör képviselőiben Szávay Gyula főtitkár és dr. Kardos Albert titkár.

Szerencsétlenség az állomáson.

Egy kocsis balesete.

— december 14.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni pályaudvaron ismét újabb súlyos szerencsétlenség történt, immár a második a közeli napokban. Ezúttal egy szegény kocsisembert ért súlyos baleset. Lovai keresztül gázoltak rajta.

Tegnap délután történt a baleset. Kiss Lajos, ki az egyik debreceni szállítmányos volt alkalmazva, a délutáni órákban a nagy stráfszékkel kihajtatott a pályaudvarra, ahova árukat szállított ki.

Mikor az árukat átadta a vasúti rakárnak, visszafele akart hajtatni. Eközben történt a szerencsétlenség.

Amint Kiss Lajos a kocsi hágesőjára felhágott, a lovak megrántották a szerket és Kis Lajos visszazuhant, de oly szerencsétlenül, hogy a kerék alákerült, a megriadt lovak pedig keresztül vonszolták rajta a nehéz stráfszekeret.

Összezúzott tagokkal terült el a szerencsétlen ember a földön. Különösen ballámban szenvedett súlyosabb sérüléseket, még tegnap délután beszállították a kórházba, hol nyomban ápolás alá vették. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Hitelesítő közgyűlés. Tegnap délelőtt 10 órakor Weszprémy Zoltán főispán elnöklete alatt hitelesítő közgyűlés volt, amelyen a tegnapielőtti közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

Teljes tanácsülés. Tegnap délelőtt teljes tanácsülés volt a városbázán, melyen Weszprémy Zoltán főispán elnökelt. A tanácsülésen a decemberi közgyűlés tárgysorozatát állapították meg.

Kitüntetett tanítók. Két dérek, munkás tanítót ért tegnap kitüntetés. A muzeumok országos tanácsa ugyanis Ókrös István tanítót

100, Kálmár Ignác tanítót pedig 50 korona jutalomban részesítette, a miért a két tanító a népkönyvtár példás rendben tartja.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése. Ma délután fél négy órakor ülést tart a jog- és pénzügyi bizottság a közgyűlési tárgyak előkészítésére.

A kaszinói Kazinczy-pályázat. A kaszinói Kazinczy pályázat kedvező eredménnyel biztat az idén, mert a kitűzött három tételre 14 pályamű érkezett 1907. december 1-ig, a határidő lejártáig. A tudományos tételt (Kazinczy és a Debreceni Grammatika) 3 pályamű próbálja megoldani, a leíró költemény vagy genre-képdíjért 4 mű versenyez. Az Oridiusból veendő műfordításra pedig 7 neves munka érkezett. A Csokonai-kör, amely a kaszinó felkérésére állandóan bírálni szokta a Kazinczy pályázat műveit, a napokban alakítja meg a bíráló bizottságokat.

A színházi bizottság ülése. A színházi bizottság ma délután négy órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart.

A diszpenzációk korlátozása. A házasság kihirdetése alól való felmentés kérese ujabban annyira divattá vált, hogy főleg a polgári körökben szinte lenéztek azokat a párokat, akik diszpenzáció nélkül esküdtek az anyakönyvvezető előtt. Ez a rendtelenség a minisztériumot arra indította, hogy a diszpenzációk kiadását rendeleti uton korlátozza. A kihirdetés alól való felmentés ugyanis magát a kihirdetést pótolja és azért csak nyomós méltanyossági okok alapján adható egyes kivételes esetekben. Az elfogadható méltanyossági okok között a belügyminiszter rendelete szerint az első ok az, ha a felmentés megadásától függ, hogy az egyházi esketés mindjárt a polgári házasság megkötése után történhessék. A második ok, ha oly egyének lépnek házasságra, kiket a közhit házastársnak tart. Végül, ha a vélelmezés hivatali szabadságideje rövidebb, semhogy azalatt a kihirdetési eljárás befejezhető volna. A polgármesterek és alispánok eddig meglehetősen bőséggel gyakorolták ezt a diszpenzációs jogukat, de a jövőben csak kivételes alkalmakkor fognak vele élni. Eppen ezért azoknak, kik a jövőben is diszpenzációt akarnak kérni, első sorban az anyakönyvvezetőhöz kell fordulni, aki behatóan vizsgálja majd a viszonyokat és megállapítja, van-e helye az adott esetben a kihirdetés alól való felmentésnek, vagy sem. Az anyakönyvvezető eljárásának eredményéről részletes és sürgős jelentést tesz az alispánnak, ki felbuzerálás nélkül dönt a diszpenzáció ügyében.

A dorogi adópénztárrablás. A dorogi adópénztárrablás ügyében erélyesen folyik a vizsgálat. Napnap után érdekesebbnél-érdekesebb fordulatok vannak az ügyben. Hoffmann József vizsgálóbíró utasítására Petneházy Boldizsár vizsgálóbírósegéd pár nap óta Dorogon tartózkodik és a helyszínen folytatja a vizsgálatot. Pogácsás György pénztárnok bűnössége mellett újabb bizonyítékok is merültek fel. Általában az ügyben még szenzációs lejtartóztatások várhatók.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter dr. Dékány Lajos tiszapolgári lakosnak, a debrecen-hajdunánási helyiérdeku vasut Hajduböszörmény állomásától a tiszapolgár-nyiregyházi helyiérdeku vasut Tiszapolgár állomásáig s folytatólag Tiszapalkonya, Sajószöged, Nagycsés, Poga, Orsód, Sajópetri, Sajólad és Alsószolca községek határain át a m. kir. államvasutak Miskolc állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemi helyiérdeku

vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy év tartamára megújította.

A polgárok egyenlő adózása. Az állami és köztisztviselők tudvalevőleg nem fizetnek községi adót. Ez az egyenlőtlenség bántotta Kolozsvár város törvényhatóságát, melynek elve az, hogy a polgárok az adózásban is egyenlők legyenek és ezért feliratot intézett a képviselőházhoz, kérve, hogy a küszöbön lévő adóreform során olyan törvényes intézkedés történjék, hogy a községek jogosítva legyenek az állami és köztisztviselőkre is községi adót kivetni. Ezt a feliratát pártolás végett megküldötte Hajdúvármegye törvényhatóságának is.

A karácsony előtti vasárnapi munkaszünet felfüggesztése. Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a kereskedők körében nagy megütközést keltett a kereskedelemügyi miniszternek az az intézkedése, hogy a karácsony előtti vasárnapi munkaszünetet nem akarja felfüggeszteni. A miniszternek ez az elhatározása arra birta Sándor Pal országgyűlési képviselőt, hogy kérést intézzen a munkaszünet felfüggesztése dolgában, azonban törölte az interpellációt, mert a miniszter úgy oldotta meg a dolgot, hogy december 22-én déli 12 óráig nyitva lehetnek az üzletek.

Karácsonyfa díszek és karácsonyfára való cukorkák legolcsóbban kaphatók Mayer Jenő fűszer- és csemege üzletében Piac- és Széchenyi-utca sarkán.

Árpád ünnepély. A debreceni felső kereskedelmi iskola ifjusága e hó 21-én fényes ünnepélyt rendez a honalapító Árpád emlékezetére az iskola tornatermében. A napokban közölni fogjuk az ünnepély műsorát is, melyen hallomásunk szerint Fábian Margit urleány zenedűszámmal szerepel és előadásra kerül Vörösmarty „Árpád ébredése” című műve is.

Senki se vásároljon addig karácsonyi ajándékot, amíg Aczel Henrik modern antiquáriumát, könyv, zenemű és papirkereskedését Piac-utca, a ref. kistemplomban fel nem kereste, ahol mindennemű képes könyvek, ifjúsági iratok, levélpapír-dobozok, olesó gramofonok stb. mesés olesó árban kaphatók. Karácsonyi és újévi képes levelezőlapok óriási választékban. Telefonszám 575. Tessék a kirakatot megtekinteni.

Hűtlen asszony. A vadházasságok legtöbbször lopással végződnek. Egyik házastárs előbb-utóbb meglöpi a másikat. Így Kiss Lajos derecskei zenész Erdei Agnessel, ki hosszú együttléttük után úgy vált meg, hogy 14 korona ellopása után megszökött. A hűtlen nőt keresi a csendőrség.

Ismeretlen öngyilkos. Megirtuk, hogy szerdán a Nagycserén egy öreg embert találtak felakasztva. Az öngyilkost senki sem ismerte s éppen ezért beszállították illetve pár napi közzemlére kitették a köz-kórház halottasházába, de bizony ott sem ismerte fel senki. Most lefényképezték és kilétének felderítésére nyomozást indítottak. Annyit már kiderített a nyomozás, hogy az öngyilkos öreg ember nem erre a környékre való. A nyomozás folyik.

Kugler cukorkák eredeti csomagolásban 1 és fél 1 kilogrammos fadobozokban, naponta érkeznek és kaphatók a Hegedüs és Sándor cégnél Debrecenben Kossuth-utca 11. szám. Telefonszám 54.

Új szövetkezet a megyében. „Nádudvari Háziiparosok Szövetkezete” címmel mindennemű háziipari cikkek feldolgozására szövetkezet alakult Nádudvaron.

Kardos László üzletében Kossuth-utca 9. sz. az év végén szokásos alkalmi eladás megkezdődött, melyen a kiállított kifogástalan minőségű árucikkek mélyen leszállított áron kerülnek eladásra. Együttal felhívom a t. közönség figyelmét karácsonyi ajándék cikkeimre, melyek kirakataimban és külön kiállításban is megtekinthetők.

— **Százkoronás aranyak.** Nemsokára új arany pénz lesz forgalomban. Jóval nagyobb az eddig forgalomban levőknél s így természetesen nagyobb értékű is. A pénzügyminiszter telhatalmazást kapott a törvényhozástól, hogy százkoronás aranyakat veressen. Ennek következtében az 1908-ik esztendőben százkoronás aranyak is lesznek. Mindössze ezer darab készül. Huszkoronásokból 595,000 darabot vernek 11,900,000 korona értékben s 10 koronásokból 200,000 darab 2,000,000 korona értékben.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Erdi Anna gör. kath. 2 napos, Harsányi Mihályné ev. ref. 60 éves.

— **Nagy kivilágítás.** Ma és minden este impozáns kivilágítás mellett gyönyörködhet a közönség a Harmathy cég összes kirakatiban, Fűvészek-utca 14. a rendkívüli leszállított ár minden darabon látható.

— **Gyengélkedők,** a fejlődésben vagy tanuláskor visszamaradt gyermekek, vérszegények, bágyaltak és idegesek, kimerültek, könnyen hevülékeny és fiatalon kimerült felnőttek nagy eredménnyel használják erősítőül a dr. Hommel-féle Haematogent. Az étvágy megjön, a szellemi és testi erő gyorsan emelkedik és az idegrendszer erősödik. Kérje tehát mindenki kifejezetten a valódi dr. Hommel-féle Haematogent és ne vezesse magát félre az utaztatottól. — Kapható a gyógytárakban.

— **Író- és dohányzó-készletek, körömpolási kellékek, finom zsebkések, ollók, borotvák és borotválkozó felszerelések, igen nagy választékban Mentze Henriknél Kossuth-u. 4.**

Valódi 14 karátos arany hosszú láncok

a legjutányosabb árban
Halász Nándor

ékszerésznél

Debreczen, Piac-u. 24. sz.

Hirlapíró és földbirtokos párbaja

Mindketten életveszélyesen megsebesültek.

Távirat.

dec. 14.

(Saját tudósítónktól.) A párbajozási mania az utóbbi időkben szünetelni látszott, legalább is ritkábban láttak napvilágot a lapokban olyan hírek, amelyek arról adtak volna számot, hogy itten vagy ottan agyonlőttek, agyonszurkáltak, vagy súlyosan megsebesítettek valamely a becsületét a fegyverek végén kereső embert.

A párviadaloknak ez a szünetelése azonban távolról sem azt jelentette, hogy a középkornak ez a krónikus maradványa végképpen eltűnt volna közülünk, mert csak tegnap történt újból egy véres párviadal egy jászberényi lapszerkesztő és egy szintén odaváló földbirtokos közt.

A párbaj hősei Spitzer Adolf lapszerkesztő és Kontsek Béla földbirtokos. A lapszerkesztő lapjában

erősen megtámadta Kontsek Bélát, aki provokáltatta Spitzert. Tegnap délelőtt történt meg a párbaj egy jászberényi vívómester vívótermében. A segítők igen súlyos feltételi kardpárbajt szabtak elő.

A sebesülés rögtön az első összecsapás után megtörtént. Az ellenfelek ugyanis egyszerre csaptak össze és mindketten erős mély vágást kaptak, úgy hogy azonnal be kellett szüntetni a párbajt. Az orvosok megvizsgálták a feleket s konstatálták, hogy mindkettő sebesülése életveszélyes, mivel nehezebb részeket értek a kardok.

A párbaj nagy izgatottságot keltett a városban.

Éjszakai hírek.

— Express tudósítás. —

*) **Leszakadt állvány.** Budapestről jelentik: Az itteni Visegrádi-utcában, a 6-ik számú telken új házat építenek, pénteken délelőtt fél kilenc órakor az egyik építőállvány lezuhant. Az állványon több munkás dolgozott és esésük oly szerencsés volt, hogy baja egyiknek sem történt. De könnyebb és súlyosabb zúzódást szenvedtek azok, akik az állvány alatt dolgoztak. Horváth Lajos 45 éves munkás az állán, Szurszky János a fején, Kozanekné és Hronyi Judit napszámosok pedig a nyakukon szenvedtek kisebb sérülést. Horváthot és Szurszkyt a Rókusba szállították.

*) **Huszonnégy gyermek balesete.** Berlinből jelentik: Rixdorfban tegnap este súlyos baleset történt. Egy játékkereskedés kirakata előtt, amely hirdette, hogy este 6 órakor a kirakatban bábszínház-előadás lesz. Nagy gyermek keereg gyűlt össze. A folyton növekvő tolongás folytán a kirakatüveg betört és az üvegeserepek széthullottak. A tolongásban igen sok gyermek az üvegeserepek közé esett, úgy, hogy 24 gyermek többek között súlyosan megsebesült.

Távirat és telefon.

A Ház pénzügyi bizottságának ülése.

Budapest, dec. 13. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma tárgyalta a honvédelmi tárcza költségvetését és azt mind általánosságban, mind pedig részleteiben elfogadta. Jekelfalussy honvédelmi miniszter köszönetet mondott a bizottságnak előzékenységeért.

A svéd király halála.

Stockholm, december 13. Oszkár svéd király holttestét tegnap este ünnepies menetben szállították át a kastélyból a kastély kápolnájába. A koporsó mögött a király és a királyi hercegek haladtak, utánuk pedig a polgári és katonai hatóságok fejei lépdeltek. A királyné és a királyi ház hölgytagjai a kápolnában csatlakoztak a menethez. Azután a koporsót ravatalra helyezték és rövid imát mondtak, mire az uralkodóház tagjai visszatértek a palotába.

Jekelfalussy miniszter a honvédtüzérségről.

Budapest, december 13. — Ma Jekelfalussy honvédelmi miniszternél egy kaposvári küldöttség tisztegett, mely arra kérte a minisztert, hogy a honvédségi helyőrséget hagyja meg Kaposvárott. A mi-

niszter válaszában kijelentette, hogy a helyőrséget lehetőleg Kaposvárt fogja hagyni, de később csak fognak változások esni a helyőrségeket illetően, mivel a honvédtüzérség felállítását ezt maga után fogja vonni.

Stössel pöre.

Pétevár, december 13. Stössel tábornok és vádlottársai pörének a letárgyalása előreláthatólag legalább két hetet fog igénybe venni. A tanuk közül többen Mandzsuriából és Szibériából utaztak Pétevárra. A tanukat főképpen három kategóriára lehet besorolni. Az első kategóriának a betegek valódi létszámáról kell felvilágosítást adni, hogy ennek alapján pontosan meg lehessen állapítani, hogy a kapituláció idején a port-arthuri helyőrség hány emberből állt. A második kategória tüzértisztekből áll, akiket a löszerkészletre és ágyuk állapotára vonatkozólag fognak kikérdezni. A harmadik kategória az intendatúra hivatalnokaiából áll, kiknek a vallomásai a vár élelmiszerkészletére vonatkozólag birnak fontossággal. A többi tanuk főképpen az egyes erődök parancsnokaiból kerültek ki és vallomásuk arra való lesz, hogy a port-arthuri hadműveletek taktikai képét a vár feladása előtt feltüntesse. A tanuk között különösen feltűnik a pör tulajdonképeni értelmi szerzője, Nosin hírlapíró, ki „Az igazság Port-Arthurról” című könyvével Stössel tábornok gyalázatos magatartásáról leplelt leántotta.

Agyonlőtte magát.

Székesfehérvár, december 13. Megrendítő szerencsetelenség történt ma délután egy Bognár József nevű gazda házában. Bognárnak 17 éves Róza nevű leánya véletlenségből agyonlőtte Mária nevű húgát.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Törvénytörvények.

§ **A polgári törvénykönyv.** Budapesti tudósítónk írja: A magyar általános polgári törvénykönyvet előkészítő állandó bizottság e hó 11. és 12. napjain folytatta tanácskozásait az igazságügyminisztériumban. Tárgyalás alá került a dologi jog köréből vett elvi kérdés: A birtokvédelem pusztán a birtoklás tényleges voltának elve alapján szabályoztassék-e vagy az animus dominivel minősített birtoklás alapján? Az elvi alap különbözőségéhez képest hogyan szabályoztassék a birtokvédelem, különösen a bérletnek, a haszonbérletnek, a haszonélvezőnek vagy más, a dolog használatára nem tulajdonos minőségben jogosult személynek a tulajdonoshoz, valamint harmadik személyekhez való viszonyában? A bizottság ezzel befejezte üléseinek ez évi ciklusát és tanácskozásait csak az ünnepek után, január hó közepé táján folytatja.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

MEGJELENT!
Debreceni Képes Kalendárium.
 Kapható a város könyvnyomdájában,
 minden papír- és könyvüzletben és a
 o o tózsdeknél. Ára 1 korona. o o

ADRIA
 halkonserv és halfüstölő-gyár
DEBRECZEN.
 Főraktár **BUDAPEST.**

Különlegességek: Orosz szardiniák, marinált heringek, mindenféle csemege áruk, Bismark heringek, göngölt, fűszerezett, fillett és kocsonyázott heringek, korona szardiniák, halsaláta. Büchling, Anchovis, Sprottni, Füstölt vöröshusu rajnai lazac. Valódi strahlsundi marinált heringek.

o Kérjen árjegyzéket. o
 Naponta friss Bückling.

Birtok és ház eladás.
 Néhai Csáky Gergely egy tagban levő 165 katasztrális hold ujosztású és nagycsereji birtoka Debreczentől két kilométernyire, gazdasági épületekkel és öt hold szőlővel szabad kézből eladó. — Eladó a Vigkedvű Mihály-utcai 16. sz. ház is. Értekezhetni a péterfiai gyógyszerházban (Péterfia 10.)

Női és leány felöltők,
 spencerek, figarók, bundaszin mértékszerű készítése Debreczenben egyedül csak
Méder Lajos
 kizárólagos felöltő készítő divattermében eszközölhetők Piac-utca 52. Megyeház mellett, Miklós u. szemben.

Használjunk kizárólag
Bocskay-Crémét,
 mely felülmúlja az összes ilyen gyártmányokat.

Kapható:
**minden jobb fűszer- és di-
 vatáru kereskedésben.**

HIRDESSÜNK DEBRECZEN
 című politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

Moskovits József uriszabó divatterme angol és hazai szövetségű szabók raktára. A legegánsabb uri ruha különlegességek elsőrendű szabóműhelye Piac-u. 46., az udvarban.

A JOHN-féle kéménytoldó
 minden kéményt megjavít. Leszállított olcsó árak.
 Nincs többé szobafüst.
 Kap- ható **Lukács Vilmos és Testv.** cégnél Hatvan-utca 5. szám a.

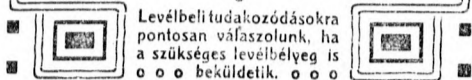
Nem talál sehol
 oly választékot őszi és téli
KEZTYÜKBEN
 sérvkötők, haskötők, kötszerek, valódi francia-, amerikai különlegességekben, mint
Schön Sándor
 kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN, Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

Báli ujdonságok
 megérkeztek.
 Nagy választék csipke, tüll, batiszt, madeira himzések minden színben. **Menyaszonyi kelengyék.**
 Az összes téli áruk u. m. női és leányfelöltők stb. leszállított olcsó árak mellett kaphatók
KLEIN és GELBMANN cégnél.
 Főtér a Kistemplommal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Első dus választéku előnyömdában legújabb női kézimunkák saját kötésű harisnyák dus választékban Füstös Dezső női kézimunka és előnyomda üzlete Piac-utca 12. Harisnyafejlesztési vállalat.

Takarítást vállal jutányosan Tótlási Julianna Hadházi-u. 23.

50—90%-os rendkívüli leszállítás Fűvészkert-utca 14. sz. alatt. Mielőtt karácsonyi vagy bármily alálmi ajándékot vásárolna, el ne mulassza felkeresni a Harmathy könyvkereskedését Fűvészkert-u. 14. Disművek, regények, ifjúsági könyvek, diszkötésű zsolnárak, Révész, Tompa, Szász, Dobos, Hoek imakönyvek, zeneművek, szakácskönyvek; Emlék, képeslap és bélyegalbumok, finom magy., francia levélpapírok, családi dobozok, képeslapok, olaj aquarel és vízfesték dobozok, festővásznak, esetek, asztali tentatartók, zsebkések, zsebirucnok, egészségi szivarkahüvelyek, hegodüfelszerelések, karácsonyfadíszek s még sok fel nem sorolt ajándéktárgyak, dus választékban, most rendkívüli árleszállítással kaphatók. Könyvjegyzék ingyen.

Valódi olasz hegedű, jókarban eladó. Cim a kiadóban.

Földvári L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyárja Kossuth-u. 1. Gyárt és árusít mindenféle elektrotechnikai cikkeket. Berendez lakások, üzletek és üzletek és gyárak részére; Villamos világítást, erőátvitelt, házi és magán telefonokat, villamhárítót és villamos esengőket, ennek javítását és évi jókarban tartását, legjutányosabban eszközözi. Saját motorerővel berendezett, rézesizolás, nibkelezés és galvanizálás. Villamos zsblámpák K 170-től. — Képes árjegyzék ingyen.

Keresünk ügyes képviselőket, kik a gazdaközönsséggel állandó összeköttetésben állanak. Ajánlatok a -Mútrágyát értékesítő szövetkezet" címére Budapest V. Fürdő-utca 8. küldendők.

Keresek tágas butorozott szobát parkettel, gáz vagy villanyvilágítással. Cim a kiadóban.

Kiadó szépen butorozott utcai szoba előszobával Egymalom-u. 4. Ugyanott számfának való akéfa eladó.

Elveszett egy 5 hónapos fekete malac Sófi Sándor Bihari telepéről. A megtalálójára jutalomba részesül, ha azt a telepre vagy pedig a város istállójába beszolgáltatja.

Új elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzín és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak F O L D E S és V A J N E R elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nikelző és galvanizáló-telep. Telefon szám 210.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszkek

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr disztáskák.

Menyasszonyi selymek,
koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben mérete 6 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

órlási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárta, hollandi, kidermünster, tapasztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, díván terítők, butor szövetek s creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,
szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, sifon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alsószojnyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és cloth alsószojnyák, kásmír és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzsebkendők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruhaszövetek magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló bélék árak. Harisnyák, keztük, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Óriási szőnyegraktár.

Függönyök, ágy- és asztalterítők, linoleum, bőrvásznak, flanel takarók.

Valódi perzsa szőnyegekben óriási választék!

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakzerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótetek, csillárok és szerelvények dus váiasztóka.

Telefon szám: 568.

A Idel

karácsonyi vásárunk

mely az eddigieket mind felülmulja

megkezdődött.

Eladásra kerülnek: rendkívüli leszállított árak mellett.

Bluz selymek	85 krtól
Francia Delinek	57 "
Francia flanellek	65 "
Dupla széles szövetek	39 "
Fekete Divat szövetek	68 "
Jó mosó Batisztok	23 "
Jó mosó Cretonok	23 "
Jó mosó Barhetek	21 "

Nagy választék és kitűnő minőségek.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, hereléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiókat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 55:8. szám.